

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

заступник ректора ХНАДУ

професор _____ Гладкий І.П.

“ ___ ” _____ 20__ року

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни _____ **“Основи сертифікації”**
(назва навчальної дисципліни згідно навчального плану)

підготовки _____ **бакалавра**
(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

галузі знань 0510 “Метрологія, вимірювальна техніка та інформаційно-вимірювальні технології”
(шифр і назва галузі знань)

напряму підготовки 6.051001 “Метрологія та інформаційно-вимірювальні технології”
(шифр і назва напряму підготовки)

спеціальності¹ «Метрологія та вимірювальна техніка»
(шифр і назва кваліфікації для бакалавра, спеціальності - для магістра)

(шифр ВШЮ6)
(за ОПП чи № навчального плану)

2016 рік

¹ якщо програма використовується для підготовки фахівців декількох напрямів підготовки (спеціальностей) то перерахувати усі.

Розроблено та внесено: кафедра метрології та безпеки життєдіяльності
(повне найменування кафедри)

Розробники програми: асистент кафедри метрології та безпеки життєдіяльності
Букреєва О. С
(посада, науковий ступінь, вчене звання, ПІБ розробників)

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри

Протокол №__ від “__” _____ 20__ р.
(номер) (та дата протоколу)

Завідуючий кафедрою Д.Т.Н., проф. _____ О. В. Полярус
(науковий ступінь, вчене звання) (підпис) (ПІБ завідувача кафедри)

“Узгоджено”

Декан _____ механічного _____ факультету
(повна назва факультету, де читається дисципліна)

проф. _____ І. Г. Кириченко
(вчене звання) (підпис) (ПІБ декана)

“__” _____ 20__ року
(день) (місяць) (рік)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Основи сертифікації» складена відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики та навчального плану підготовки бакалавра напряму (спеціальності) «Метрологія та інформаційно-вимірювальні технології».

1. Мета, предмет та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** навчальної дисципліни є надання студентам системи теоретичних і практичних знань у галузі оцінювання відповідності, що дозволить використовувати його можливості та переваги.

1.2. **Предметом** вивчення навчальної дисципліни є система та принципи сертифікації продукції, процесів та послуг і процедур оцінки відповідності.

1.3. **Основними завданнями** вивчення навчальної дисципліни є: формування у студентів знань та умінь, що забезпечують вирішення завдань щодо організації та проведення оцінювання відповідності продукції, процесів та послуг.

1.4. По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- поняття сертифікації та підтвердження відповідності;
- нормативно-правову основу сертифікації та підтвердження відповідності в Україні;
- завдання і структуру української системи сертифікації (УкрСЕПРО);
- принципи, методи, правила, схеми сертифікації продукції, процесів та послуг в системі УкрСЕПРО;
- вимоги до органів сертифікації продукції;
- вимоги до випробувальних лабораторій та порядок їх акредитації;
- порядок сертифікації продукції та систем управління якістю;
- порядок застосування та впровадження модульного підходу процедури оцінки відповідності;
- особливості сертифікації у провідних країнах світу.

вміти:

- обирати модуль оцінки відповідності продукції, процесів та послуг;
- визначати справжність сертифікату та знаку відповідності;
- підготувати комплект документів, необхідний для сертифікації продукції, атестації та обстеження виробництва;
- організувати проведення сертифікації продукції, процесів та послуг;
- самостійно розроблювати різні види документів для сертифікації продукції, процесів та послуг.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна обрана ВНЗ при підготовці бакалаврів напряму «Метрологія та інформаційно-вимірювальні технології». Їй передує вивчення таких базових дисциплін як «Основи метрології та вимірювальної техніки», «Основи стандартизації», «Основи кваліметрії». Її опанування йде паралельно з вивченням дисципліни «Методи та засоби вимірювання». Навчальна

дисципліна забезпечує підготовку студентів з дисципліни «Методи і системи контролю та управління якістю».

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Кількість кредитів 3,6 Кількість годин 108	Вибір ВНЗ	
Семестр викладання дисципліни	7	
Вид контролю:	залік	
Розподіл часу:		
лекції (годин)	32	
практичні, семінарські (годин)	16	
лабораторні роботи (годин)		
самостійна робота студентів (годин)	60	
курсний проект (годин)	-	
курсва робота (годин)	-	
розрахунково-графічна робота (контрольна робота)	-	
підготовка та складання іспиту	-	
консультації	-	
рецензування контрольних робіт	-	

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Загальні відомості про сертифікацію

Тема 1. Сутність сертифікації. Динаміка її історичного розвитку.

Тема 2. Загальні засади оцінки відповідності.

Тема 3. Види сертифікації. Модулі оцінки відповідності.

Розділ 2. Національна система сертифікації України

Тема 4. Завдання і структура УкрСЕПРО.

Тема 5. Акредитація та вимоги до органів сертифікації.

Тема 6. Загальні вимоги до органів акредитації, що акредитують органи оцінювання відповідності.

Тема 7. Акредитація аудиторів та порядок їх атестації.

Тема 8. Вимоги до випробувальних лабораторій.

Розділ 3. Сертифікація продукції, процесів, послуг

Тема 9. Основні положення та порядок сертифікації продукції.

Тема 10. Атестація виробництва.

Тема 11. Обстеження виробництва.

Тема 12. Визнання результатів сертифікації продукції, що імпортується.

Тема 13. Сертифікація систем якості.

Тема 14. Сертифікація послуг.

Тема 15. Метрологічне забезпечення сертифікаційних випробувань

Тема 16. Міжнародні та європейські організації з підтвердження відповідності.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Базова

1. Янушкевич Д.А. Національна та міжнародна стандартизація / Д.А. Янушкевич, О.А. Коваль.- Х.: ХНАДУ, 2010.- 237 с.
2. Саранча Г.А. Метрологія, стандартизація, відповідність, акредитація та управління якістю: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 672 с.
3. Салухіна Н. Г. Стандартизація та сертифікація товарів і послуг: Підручник / Н. Г. Салухіна, Язвінська О. М. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 336 с.
4. Бичківський Р.В. Метрологія, стандартизація, управління якістю і сертифікація: Підручник / Р.В. Бичківський, П.Г.Столярчук – Львів: Львівська політехніка, 2004. – 560 с.
5. Сидорчук О.В. Стандартизація та сертифікація техніки і обладнання /О.В. Сидорчук, Ковалишин О.В., Городецький І.М. - Львів: Львівський ДАУ, 2007.- 189 с.

Допоміжна

6. ДСТУ ISO/IEC 17000:2007 Оцінювання відповідності. Словник термінів і загальні принципи
7. ДСТУ ISO/IEC Guide 60:2007 Оцінювання відповідності. Кодекс ustalеної практики
8. ДСТУ-Н РМГ 102:2012 Модулі оцінки (підтвердження) відповідності та схеми сертифікації
9. ДСТУ EN ISO/IEC 17067:2014 Оцінка відповідності. Основні положення сертифікації продукції та керівні вказівки щодо схем сертифікації продукції
10. ДСТУ ISO/IEC TR 17026:2015 Оцінка відповідності. Приклад схеми сертифікації продукції
11. ДСТУ ISO/IEC Guide 67:2008 Оцінювання відповідності. Засади сертифікації продукції
12. ДСТУ EN ISO/IEC 17065:2014 Оцінка відповідності. Вимоги до органів з сертифікації продукції, процесів та послуг
13. ДСТУ EN ISO/IEC 17043:2014 Оцінка відповідності. Загальні вимоги до перевірки кваліфікації лабораторій
14. ДСТУ ISO/IEC 17025:2006 Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій
15. ДСТУ 3410-96 Державна система сертифікації. Основні положення
16. ДСТУ 3411-2004 Державна система сертифікації. Вимоги до органів сертифікації продукції та порядок їх призначення і уповноваження на діяльність у системі
17. ДСТУ 3413-96 Система сертифікації УкрСЕПРО. Порядок проведення сертифікації продукції
18. ДСТУ 3417-96 Державна система сертифікації. Процедура визнання результатів сертифікації продукції, що імпортується
19. ДСТУ 3419-96 Державна система сертифікації. Сертифікація систем якості. Порядок проведення

20. ДСТУ 3412-96 Державна система сертифікації. Вимоги до випробувальних лабораторій
21. ДСТУ 3414-96 Державна система сертифікації. Атестація виробництва. Порядок проведення
22. ДСТУ 3957-2000 Державна система сертифікації. Порядок обстеження виробництва під час проведення сертифікації продукції
23. ДСТУ 3418-96 Державна система сертифікації. Вимоги до аудиторів та порядок їх атестації
24. ДСТУ ISO/IEC 17011:2005 Оцінювання відповідності. Загальні вимоги до органів акредитації, що акредитують органи оцінювання відповідності
25. ДСТУ ISO/IEC 17030:2005 Оцінювання відповідності. Загальні вимоги до знаку відповідності третьої сторони
26. ДСТУ 2296-93 Державна система сертифікації. Знак відповідності. Форма, розміри, технічні вимоги та правила застосування

Інформаційні ресурси

27. Постанова Кабінету міністрів України від 25.05.1992 № 269 «Про організацію роботи, спрямовану на створення державних систем стандартизації, метрології та сертифікації» (<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/269-92-%D0%BF>)
28. Декрет Кабінету міністрів України від 10.05.1993 № 46-93 «Про стандартизацію та сертифікацію» (<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/46-93>)
29. Закон України від 15.01.2015 № 124-VIII «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» (<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/124-19>)
30. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1184 «Про затвердження форми, опису знака відповідності технічним регламентам, правил та умов його нанесення» (<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1184-2015-%D0%BF>)
31. Закон України від 17.05.2001 № 2407-III «Про акредитацію органів з оцінки відповідності» (<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2407-14>)
32. Постанова Кабінету Міністрів України від 13.01.2016 № 95 «Про затвердження модулів оцінки відповідності, які використовуються для розроблення процедур оцінки відповідності, та правил використання модулів оцінки відповідності» (<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/95-2016-%D0%BF>)

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Контроль за кожний розділ та дисципліну в цілому здійснюється у вигляді тестування за 100 бальною системою.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті.

Підсумковий контроль за дисципліну проводиться у вигляді заліку. Підсумкова оцінка знань з навчальної дисципліни може визначатися як середньозважена результатів поточного контролю та контролю за кожний розділ за згодою студента.